

Tomáš
Špidlík

*Na
druhém
břehu*

O posledních věcech člověka

PDF

Současné otázky

83.

Tomáš
Špidlík

*Na druhém
břehu*

O posledních věcech člověka

Na obálce je grafika akad. mal. Jana Jemelky

© Refugium Velehrad-Roma, s.r.o., Olomouc 2022

ISBN 978-80-7412-448-8 (pdf 2022)

Úvod

Pohřební zvyky v centrální Africe, to je něco, na co se nedá zapomenout. U nás se mrtvý co nejrychleji odklidí, jako by zmizel ze světa. Afrika je země, kde mrtví žijí. Kupuje-li zde někdo od obce půdu k postavení domku, platí určitý minimální tarif za pronájem mrtvým, jimž všechna země patří.

Evropanům se tento kult zemřelých zdá nepřirozený. Myslitelé minulého století se rádi prohlašovali za vitalisty, básníky života. Říkají – ano, člověk umírá v Evropě stejně jako jinde, jedna generace střídá druhou, ale život jako takový je nezničitelný.

V době, kdy toto vitalistické opojení bylo jakýmsi společným krédem univerzit, píše Vladimír Solovjov nemilosrdnou kritiku: „V tomto pojetí generace (a v ní každý jednotlivec) existuje jen proto, aby žila generace další. Ta další pak existuje pro následující... Jinými slovy: žádná generace nemá smysl. Nebude mít tedy smysl ani souhrn všech generací.“ A protože Solovjov nevěřil ani v žádné platónské přenesení duše do jiného lepšího života po smrti, dochází k závěru, že bez křesťanské nauky o smrti a zmrtvýchvstání Krista je otázka našeho života naprosto neřešitelná.

V katolických dogmatikách i katechizmech byla vždycky jedna část rezervována *eschatologii*, tj. otázkám *o posledních věcech člověka*. Právem se poukazuje na to, jak nesprávné by bylo tyto problémy považovat jenom za jakousi útěchu určenou pro lidi dobré nebo výhrůžky pro nápravu zlých. Druhý vatikánský koncil na několika místech připomíná, že samo křesťanství má podstatně eschatologický ráz. Žijeme, protože očekáváme blaženou naději a příchod našeho Pána Ježíše Krista (mešní liturgie). Kdosi vtipně poznamenal, že takzvané posmrtné problémy jsou především otázky předsmrtné, respektive se jedná o otázky denního života.

Teologové si ovšem uvědomují, že eschatologie potřebuje upravit a přepracovat tak, aby se stala životnější, plnější a autentičtější křesťanská. Tato brožurka si neklade za cíl vyložit celou eschatologii. Je to několik rozhlasových přednášek o vybraných eschatologických otázkách; jsou tedy neúplné. Podávají pouze námět k zamyšlení o tom, co umísťujeme *na druhý břeh*. Oba břehy však řeka zároveň dělí i spojuje. Je to tok života v čase i na věčnosti.